

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Навчально-науковий інститут журналістики
Кафедра історії журналістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора
з навчально-виховної роботи
Віталій КОРНЄЄВ
» 08 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТРЕНДИ СУЧАСНОЇ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ЖУРНАЛІСТИКИ
для студентів**

галузь знань 06 журналістика
спеціальність 061 журналістика
освітній рівень магістр
освітня програма журналістика та медіакомунікації
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна форма
Навчальний рік 2022/2023
Семестр 3
Кількість кредитів ЄКТС 3
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю іспит

Викладачі: Наталія СИДОРЕНКО,
професор кафедри історії журналістики

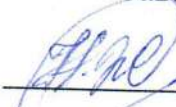
Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__р.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__р.

КИЇВ – 2022

Розробниця: Сидоренко Наталія Миколаївна, доктор філологічних наук,
професор, професор кафедри історії журналістики

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри історії журналістики

_____ (Наталія ЖЕЛІХОВСЬКА)

Протокол № 10 від «29» серпня 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту
журналістики

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії _____ (Анастасія ВОЛОБУЄВА)

1. Мета дисципліни – дати студентам цілісне розуміння сучасних трендів розвитку теорії та історії журналістики в структурі соціальних комунікацій і гуманітарних наук, з'ясувати можливості практичного аналізу та застосування нових знань у власному науковому пошуку та професійній діяльності.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності):

1. Знати загальну теорію та історію становлення і розвитку журналістики, основні праці науковців у галузі соціальних комунікацій та взаємопов'язаних галузей наук.

2. Вміти визначати історичні обставини розвитку журналістики (як української, так і зарубіжної) у той чи інший період; характеризувати специфіку різних засобів масової комунікації в Україні та світі; аналізувати структуру й контент медіа.

3. Володіти навичками аналізу тексту, джерельної критики, перевірки даних, основ наукових досліджень.

3. Анотація навчальної дисципліни: розглядаються процеси становлення і функціонування засобів масової інформації, акцентується увага на важливих характеристиках, закономірностях і тенденціях розвитку журналістики; навчає аналізу, виробленню критичної оцінки процесів і явищ, які супроводжують етапи становлення українських мас-медіа й засобів масової інформації у світі; дає розуміння особливостей вироблення поняттєвого апарату, термінологічної диференціації, використання кращих набутків журналістичнознавчої діяльності в сучасній мас-медійній практиці.

4. Завдання (навчальні цілі): сформувати концептуальне бачення основних сучасних трендів теорії та історії журналістики в структурі соціальних комунікацій; дати розуміння основних принципів міждисциплінарних досліджень сучасної медіасфери, використовуючи терміни та визначення, що притаманні науковій галузі; зорієнтувати студентів на валідні джерела професійної та наукової інформації (від друкованих до електронних).

Дисципліна спрямована на формування таких програмних компетентностей:

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 10. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ФК 3. Здатність виконувати складні завдання і вирішувати складні проблеми, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної чи недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ФК 10. Здатність створювати медіапродукти різних жанрів і форм з урахуванням формату медіа та потреб ринку, аудиторії.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та <u>пороговий</u> критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумко вій оцінці з дисциплі ни
Ко д	Результат навчання			
1.1	Знати основні сучасні тренди теорії та історії журналістики	Лекції, семінарські заняття	Тест, іспит	10
1.2	мати уявлення про основні принципи міждисциплінарних досліджень сучасної медіасфери	Лекції, семінарські заняття, самотійна робота	Іспит	10
1.3.	Орієнтуватися у джерелах наукової та професійної інформації, (від ресурсів бібліотек до наукових порталів)	Лекції, семінарські заняття, самотійна робота	Іспит	10
1.4	Користуватися термінами і визначеннями, притаманними для сучасної теорії та історії журналістики	Лекції, семінарські заняття, самотійна робота	Іспит	10
2.1	Вміти шукати інформацію, аналізувати дані, перевіряти факти, пов'язані з сучасними трендами теорії та історії журналістики	Семінарські заняття, самотійна робота	Модульна контрольна робота	30
2.2.	Критично й об'єктивно оцінювати роботу інших, використовуючи здобуті знання	Семінарські заняття, обговорення самотійної роботи		10
3	Презентувати науково вмотивовані результати	Самотійна робота	Презентація	10

4	Критично опрацьовувати й аналізувати комплекс джерел наукового характеру. Вміння приймати рішення і відстоювати власні погляди	Семінарські заняття, самостійна робота		10
	Разом			100%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	3	4
Програмні результати навчання								
ПРН 1. Аналізувати та узагальнювати результати досліджень і робити висновки, збирати, перевіряти, аналізувати та інтерпретувати дані.	+	+			+	+		+
ПРН 4. Використовувати іноземні мови у популяризації своєї дослідницької або інноваційної роботи.	+	+			+	+		
ПРН 5. Розробляти «дорожню карту» розв'язання виявленої проблеми.	+	+			+	+	+	+
ПРН 8. Показувати проблемні питання у діяльності сучасних медіаорганізацій.	+	+			+	+		+
ПРН 16. Писати звіт про роботу медійного колективу з викладенням пропозицій щодо поліпшення професійної діяльності.	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 18. Створювати інформаційні продукти та проекти для використання у різних сферах медіагалузі.	+	+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема оцінювання теоретичної підготовки – результати навчання (знання 1.1 – 1.4), що складає 40% від загальної оцінки, та оцінювання практичної підготовки – результати навчання (вміння 2.1–2.2); (комунікація 3); (автономність та відповідальність 4), що складає 60% загальної оцінки.

Впродовж семестру 50 % балів відводиться на аудиторні заняття (семінарські заняття, ситуативні тести на лекціях, підсумкова модульна робота) і 50 % – на самостійну роботу «Поєднання теорії та історії

журналістики в наукових дослідженнях медіакомунікацій» – загалом не менше 38 балів, максимально 60 балів. Під час складання підсумкового контролю – іспит (у письмовій формі) студент може отримати максимально 40 балів, мінімально – 24 бали.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Семінарські заняття – 5/1;
2. Модульна робота – 10/6;
3. Ситуативні тести на лекціях – 3/1;
4. Самостійна робота – 30/18;

- підсумкове оцінювання:

- форма оцінювання – іспит;
- максимальна кількість балів, які може отримати студент – 40 балів;
- форма проведення іспиту – письмова, види завдань – змодельована ситуація у сфері медіакомунікацій;

оцінюються такі результати: фактична вмотивованість відповіді, вичерпність, логічність, лаконічність, грамотність; списування та плагіат автоматично ведуть до незадовільної оцінки;

- умови допуску до підсумкового іспиту:

за виконання навчальної програми (оцінювання аудиторних завдань і самостійної роботи) студент має отримати впродовж семестру не менше 38 балів.

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	19	19	22	60
Максимум	30	30	40	100

7.2. Організація оцінювання:

Оцінювання успішності знань студентів здійснюється у двох формах: семестрове оцінювання (семінарські заняття, самостійна робота, контрольна робота) і підсумкове оцінювання (іспит).

Загальна сума балів – 100 балів (із них семестрове оцінювання – максимум 60 балів, підсумкове оцінювання (іспит) – максимум 40 балів).

Самостійна робота – «Поєднання теорії та історії журналістики в наукових дослідженнях медіакомунікацій»/

Оцінювання проекту: максимальна кількість балів – 30, що складаються з таких компонентів:

а) чітко визначена актуальність, мета, об'єкт і предмет дослідження – 5 балів;

б) вмотивовано підібрана історіографічна база дослідження, що включає друковані та електронні ресурси, пов'язані з теорією та історією медій – 10 балів;

в) коректний аналіз основних джерел дослідження – 5 балів;

г) грамотність виконання роботи – 5 балів. Якщо більше 5 помилок – проект НЕ оцінюється;

д) вчасне подання роботи на кафедру історії журналістики – 2 бали.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій, семінарських занять і самостійної роботи

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	семінари	Самостій на робота
1	Предмет та завдання дисципліни, історіографічні аспекти, методологічна база	2	2	4
2	Тренд: глобалізація і глокалізація у вивченні сучасних медіа.	2	2	10
3	Тренд: міждисциплінарний підхід у відображенні явищ теорії та історії медій	4	2	16
4	Тренд: трансформація як явище ХХІ ст. у сфері медій.	4	2	12
5	Тренд: цифрова комунікація	4	2	12
6	Тренд: відображення конвергенції сучасної медіа-індустрії (виклики нового часу). <i>Модульна контрольна робота</i>	2		6
	Консультація 2 год.			
	ВСЬОГО	18	10	60

Загальний обсяг – **90 год.**, в тому числі:

Лекцій – **18 год.**

Семінари – **10 год.**

Консультація – **2 год.**

Самостійна робота – **60 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні: (Базові)

1. Галлін Д., Манчіні П. Сучасні медіасистеми: три моделі відносин ЗМІ та політики / пер. з англ. О. Насика. Київ: Наука, 2008. 320 с.

2. Запровадження комунікацій у суспільстві / за заг. ред. Н. К. Дніпроенко, В. В. Різуна. Київ, 2009. 54 с.

3. Корнеев В. М. Актуальний стан і перспективи розвитку наукових досліджень соціальних комунікацій в Україні / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Паливода А. В., 2016. 341 с. : табл.

4. Матеріали з історії національної журналістики Східної України початку ХХ століття / уклад. Н. М. Сидоренко, О. І. Сидоренко. Київ 2001. 448 с.

5. Потятиник Б. Медіа: ключі до розуміння. Львів, 2004. 312 с.

6. Поцепцов Г. Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks: медіакомунікації. Вид. 2-ге. Київ : Спадщина, 2014. 462 с. (Бібліотека фундації "Суспільність").

7. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підруч. для студентів галузі 0303 – «журналістика та інформація». Київ, 2008. 260 с.

Додаткові:

1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ, 2007. 205 с.
2. Мас-медіа у термінах і визначеннях : корот. слов.-довід. : навч. посіб. / уклад. Ю. В. Бондар. Київ, 2005. 224 с.
4. Мистецтво бути викладачем : практич. посіб. Київ, 2003. 104 с.
5. Різун В., Скотникова Т. Методи дослідження в журналістиці : навч. посіб. Київ, 2006. 106 с.
6. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підруч. Київ, 2008. 260 с.
7. Словник журналіста : терміни, мас-медіа, постаті / за заг. ред. Ю. М. Бідзілі. Ужгород, 2007. 224 с.
8. Сурмін Ю. Майстерня вченого : підруч. для науковця. Київ, 2006. 302 с.

Додаткові ресурси

1. Васіна О. Конвергенція жанрів новини і реаліті-шоу в нових медіа // Вісник Львів. університету. Серія : Журналістика. 2016. Вип. 41. С. 182–189. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Jur_2016_41_22.
3. Головаха С. Конвергенція друкованого і мультимедійного контенту в бібліотеках [Електронний ресурс] / С. Головаха // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. 2011. Вип. 31. С. 174–182. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prnbuimviv_2011_31_16.
4. Електронна бібліотека українських видань в еміграції. URL: diasporiana.org.ua.
5. Кальницький Е. А. Конвергенція як ключова тенденція розвитку цифрового суспільства // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Філософія. 2014. № 1116, вип. 50. С. 85–89. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIFLO_2014_1116_50_14.
6. Радченко О., Бухтатий О. Медіа-конвергенція як релевантний фактор зміни системи державного регулювання в галузі телебачення, радіомовлення і телекомунікацій // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. 2010. Вип. 2. С. 98–105. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2010_2_14.
7. Цимбаленко Є. С. Проблематика трансформацій у медіакомунікаціях // Наукові записки Інституту журналістики. 2014. Т. 57. С. 199–202. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizh_2014_57_39/.
8. Цимбаленко Є., Соколова К. Трансформація журналістських жанрів (на прикладі інтернет-медіа) // Інформаційне суспільство. 2013. Вип. 17. С. 80–83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/is_2013_17_21/.
9. Цимбаленко Є. С. Трансформаційні процеси у медіакомунікаціях: від глобальності і локальності до глокальності // Current issues of mass communication. 2013. Is. 14. С. 56–59. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmk_2013_14_13/.